

**European Leader Association
for Rural Development**
Brussels, www.elard.eu

**POLISH
PRESIDENCY**
2025-2026

ELARD toetab Euroopa Parlamendi lähenemisviisi LEADERi ja kogukonna juhitud kohaliku arengu (CLLD) tugevdamisel aastate 2028–2034 raamistikus. Eelkõige nõuab ELARD järgmist:

1. Piisav ja sihtotstarbeliselt kaitstud rahastus: vähemalt 5% maaelu arengu vahenditest LEADERile, säilitades samal ajal praeguse perioodiga võrreldava üldise rahastamistaseme.
2. CLLD kui territoriaalse programmitöö kohustuslik osa, millel on sihtotstarbelised vahendid, mitte üksnes liikmesriikide vabatahtlik valik.
3. LEADER peab olema kättesaadav kõigil maapiirkondadel, mitte piirduma üksnes eriliste ebasoodsate tingimustega aladega.
4. Mitut poliitikat hõlmavad kohaliku arengu strateegiad, mis võimaldavad kohalikel tegevusrühmadel ühendada ÜPP, ühtekuuluvus- ja kalanduspoliitika ning muud asjakohased vahendid ühe sidusa strateegia ja lihtsustatud rakendusraamistiku kaudu.
5. Kohalike tegevusrühmade täielik pädevus, mis tagab tegeliku kohaliku otsustusõiguse, selle asemel et taandada tegevusrühmad halduslikeks vahendajateks.
6. Selge vahetegemine maapiirkondadele suunatud kulutuste ja kogukonna juhitud maaelu arengu vahel: kavandatud 10% suurune maapiirkondadele suunatud ühtekuuluvuspoliitika eraldis on tervitatav, kuid osa sellest tuleks suunata konkreetselt CLLD kaudu.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, jõukuse ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034				
Art.	Euroopa Komisjoni ettepanek	Euroopa Nõukogu ettepanek Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, jõukuse ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 („NRPP määrus“) – osaline üldine lähenemisviis	Euroopa Parlamendi ettepanek I RAPORTI PROJEKT ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, jõukuse ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (COM(2025)0565 – C10-0179/2025 – 2025/0240(COD))	ELARD-i kommentaarid
Artikkel 4 (3) (c)	Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:	Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:	Muudatusettepanek 41 Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:	Ligikaudu 90% Euroopa Liidu maaelanikkonnast ei tööta põllumajanduses. Koos omavalitsuste ja valitsusväliste organisatsioonidega on just see rühm kõige sagedamini saanud kasu kohalike

www.elard.eu

	(3) „toetusesaaja“ – (c) ÜPP kontekstis põllumajandustootja, kes on: (I) füüsiline või juriidiline isik, kelle põllumajanduslik majapidamine asub liidus ja kelle põhitegevus on põllumajanduslik tegevus vastavalt liikmesriikide poolt käesoleva määrusega kooskõlas kindlaks määratud kriteeriumidele; või (II) füüsiline isik või väike juriidiline isik, kelle põhitegevus ei ole põllumajandus, kuid kes tegeleb vähemalt minimaalsel tasemel põllumajandusliku tegevusega, nagu liikmesriigid on selle määratlenud.	(2) „toetusesaaja“ – (c) põllumajandustootja, nagu on määratletud määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 2a [mõisted] (i) välja jäetud (ii) välja jäetud Kommentaariid: Määruses, millega kehtestatakse liidu ÜPP raames antava toetuse rakendamise tingimused – eesistujariigi pakutud muudatused määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 2a – on kirjas järgmine: <i>„Põllumajandustootja“ – füüsiline või juriidiline isik või füüsiliste või juriidiliste isikute rühm, sõltumata sellisele rühmale ja selle liikmetele siseriikliku õigusega antud õiguslikust seisundist, kellel on põllumajanduslik majapidamine NRPP määruse artikli 4 punkti 16 tähenduses ja kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega, nagu liikmesriigid on selle käesoleva määruse artikli 2b lõike 3 kohaselt kindlaks määranud.</i>	(3) „toetusesaaja“ – (c) ÜPP kontekstis põllumajandustootja, nagu on määratletud määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 1a punktis (-1) [mõisted] (i) välja jäetud (ii) välja jäetud Kommentaariid: I RAPORTI PROJEKTIS ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu ühise põllumajanduspoliitika raames antava toetuse rakendamise tingimused aastateks 2028–2034 (COM(2025)0560 – C10-0169/2025 – 2025/0241(COD)) – muudatusettepanek 10 – on määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 1a punktis (-1) [mõisted] kirjas järgmine: <i>„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:</i> (2) „toetusesaaja“ LEADERi rakendamise kontekstis – füüsiline või juriidiline isik või juriidilise isiku staatusega või ilma selleta üksus, mis on asutatud või tegutseb asjaomase kohaliku arengu strateegiaga hõlmatud piirkonnas ja mis panustab selle strateegia elluviimisse, sealhulgas avalik-õiguslikud asutused, majandus- ja sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonna organisatsioonid ning muud kohalikud osalejad;“	tegevusrühmade toetusest LEADERi raames. LEADERi lähenemisviisi olemus säilib, kui võetakse vastu Euroopa Parlamendi ettepanek, mis peegeldab LEADERi lähenemisviisi tegelikkust selgelt kõige paremini.
--	--	---	--	---

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

POLISH
PRESIDENCY
2025-2026

Artikkel 10 (2)	2. Rahastamispakett jaotatakse järgmiselt: (a) 782 879 000 000 eurot eraldatakse III jaotises osutatud NRP kavadele vastavalt I lisale [jaotuspõhimõte], millest: (I) vähemalt 217 798 000 000 eurot vähem arenenud piirkondadele, määrates iga liikmesriigi kohta kindlaks miinimumsummad II lisas sätestatud metoodika alusel; (II) vähemalt 295 700 000 000 eurot artikli 35 lõikes 1 [toetuse liigid] osutatud ÜPP sekkumisteks, lõike 1 punktid (a) kuni (k) ja (r) ning lõige 10, ja artikli 35 lõikes 11 loetletud sekkumisteks; (III) vähemalt 34 215 510 000 eurot järgmiselt: 11 975 428 500 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus varjupaiga-, rände- ja integratsioonivaldkonnas aastateks 2028–2034] artiklis 4, 15 396 750 000 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika jaoks aastateks 2028–2034] artiklis 4, ning 6 843 331 500 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnas aastateks 2028–2034] artiklis 4, nimetatud määruste artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.	2. Rahastamispakett jaotatakse järgmiselt: (a) 782 879 000 000 eurot eraldatakse III jaotises osutatud NRP kavadele vastavalt I lisale [jaotuspõhimõte], millest: (i) vähemalt 217 798 000 000 eurot vähem arenenud piirkondadele, määrates iga liikmesriigi kohta kindlaks miinimumsummad II lisas sätestatud metoodika alusel; (ii) vähemalt 295 700 000 000 eurot artikli 35 lõikes 1 [toetuse liigid] osutatud ÜPP sekkumisteks, lõike 1 punktid (a) kuni (k) ja (r) ning lõige 10, ja artikli 35 lõikes 11 loetletud sekkumisteks; (iii) vähemalt 34 215 510 000 eurot järgmiselt: 11 975 428 500 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus varjupaiga-, rände- ja integratsioonivaldkonnas aastateks 2028–2034] artiklis 4, 15 396 750 000 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika jaoks aastateks 2028–2034] artiklis 4, ning 6 843 331 500 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnas aastateks 2028–2034] artiklis 4, nimetatud määruste artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks. (b) 71 933 000 000 eurot eraldatakse IV jaotises osutatud rahastule; (c) 10 264 000 000 eurot eraldatakse	Muudatusettepanek 91–96 2. Rahastamispakett jaotatakse järgmiselt: (a) 898 910 000 000 eurot eraldatakse III jaotises osutatud NRP kavadele vastavalt I lisale [jaotuspõhimõte], millest: (i) 419 550 000 000 eurot (välja arvatud Interregi kava eraldis) ühtekuuluvuspoliitika sekkumisteks, sealhulgas: (a) 46 990 000 000 eurot Ühtekuuluvusfondile, (b) 248 370 000 000 eurot ERFile, (c) 124 190 000 000 eurot ESFile; (ii) 426 700 000 000 eurot määruse (EL) 202X/XXX [ÜPP määrus] artikli 5 lõikes 1 osutatud ÜPP sekkumisteks, sealhulgas: (a) 320 300 000 000 eurot sissetulekutoetuseks; (b) 106 410 000 000 eurot maaelu arenguks; (ii a) 7 330 000 000 eurot [POSEI] sekkumisteks; (ii b) 7 290 000 000 eurot ühise kalanduspoliitika sekkumisteks, millele on osutatud määruse (EL) 202X/XXXX [ÜKP määrus] artiklis X [toetuse liigid]; (iii) 38 040 000 000 eurot järgmiselt: 13 310 000 000 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus varjupaiga-, rände- ja integratsioonivaldkonnas aastateks 2028–2034] artiklis 4, 17 120 000 000 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni	Artikli 35 lõike 4 esimeses a lõigus (uus) (muudatusettepanek nr 243) on Euroopa Parlamendi liikmed teinud ettepaneku: „Vähemalt 5% artikli 10 lõike 2 punkti a alapunkti ii alapunktis b sätestatud maaelu arenguks ette nähtud kogusummast reserveeritakse LEADERile.“ Selle ettepaneku kohaselt eraldatakse LEADERile 5% summast 106 410 000 000 eurot – see tähendab 5 320 500 000 eurot –, mida võib käsitada omamoodi sihtotstarbelise kaitsena, mille eest ELARD on alati seisnud.
----------------------------	--	--	--	--

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

POLISH
PRESIDENCY
2025-2026

		Interregi kavale, millele on osutatud määruse XX [regionaalareng, Interregi kava] II peatükis; (d) kuni 0,5% rahastamispaketist eraldatakse komisjoni algatusel antavale tehnilisele abile, nagu on osutatud artiklis 12 [tehniline abi].	ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika jaoks aastateks 2028–2034] artiklis 4, ning 7 610 000 000 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnas aastateks 2028–2034] artiklis 4, nimetatud määruste artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.	
Artikkel 35 (lõike 4a punkt b – uus)			Muudatusettepanek 248 4 a. Erandina käesoleva artikli lõikest 4 ja artikli 20 lõikest 1 on riigipoolse kaasrahastamise miinimummäär juhul, kui NRP kavas lõike 4 ja artikli 20 lõike 1 kohaselt kehtestatud määr on kõrgem: (b) 20% rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 5 punkti f kohaste põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmete maksete puhul, määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 5 lõike 1 punkti i kohase LEADERi puhul ning määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 5 lõike 1 punkti i kohaste noortele põllumajandustootjatele suunatud investeeringute puhul.	ELARD toetab Euroopa Parlamendi pakutud lahendust, sest see julgustab liikmesriike LEADERi lähenemisviisi laiemalt kasutama. Samuti kutsume neid üles kaaluma sarnase lahenduse kehtestamist CLLD jaoks, kuna märkisime eespool, et LEADER ja CLLD on üks ja sama instrument.
Artikkel 76	1. Kogukonna juhitud kohalik areng: (a) keskendub allpiirkondlikele aladele, sealhulgas maa- ja rannikupiirkondadele; (b) kavandatakse ja viiakse ellu kohalike tegevusrühmade poolt, mis koosnevad avaliku ja erasektori kohalike sidusrühmade esindajatest ning milles ükski üksik huvirühm ei kontrolli otsuste tegemist;	1. Kogukonna juhitud kohalik areng, sealhulgas LEADER: (a) keskendub allpiirkondlikele aladele, sealhulgas maa- ja rannikupiirkondadele; (b) kavandatakse ja viiakse ellu kohalike tegevusrühmade poolt, mis koosnevad avaliku ja erasektori kohalike sidusrühmade esindajatest ning milles ükski üksik huvirühm ei kontrolli otsuste tegemist;	Muudatusettepanek 436 1. Kogukonna juhitud kohalik areng: (a) keskendub allpiirkondlikele aladele, sealhulgas linna-, maa- ja rannikupiirkondadele; (b) kavandatakse ja viiakse ellu kohalike tegevusrühmade poolt, mis koosnevad avaliku ja erasektori kohalike sidusrühmade	Kõigepealt tuleb rõhutada, et LEADER ja CLLD moodustavad ühe instrumendi, mida rakendavad kohalikud tegevusrühmad. Erinevus varasematest programmiperioodidest tulenes sellest, et LEADERit kohaldati rühmade suhtes, kes rahastasid oma strateegiaid ÜPPst. CLLD on määratletud kui kohalik tegevusrühm, kes rakendab kõigist Euroopa fondidest

www.elard.eu

(c) viiakse ellu strateegiate kaudu kooskõlas artikliga 75 [integreeritud territoriaalne ja linnaareng], toetades uuenduslikke elemente kohalikus kontekstis, võrgustikutööd ja koostööd teiste territoriaalsete osalejatega. 2. Fondi toetus kogukonna juhitud kohalikule arengule hõlmab: (a) suutlikkuse suurendamist ja ettevalmistavaid meetmeid, mis toetavad strateegia väljatöötamist; (b) strateegia raames valitud tegevuste ettevalmistamist ja elluviimist, sealhulgas koostöötegevusi; (c) strateegia juhtimist, seiret ja hindamist ning selle elavdamist (animatsiooni), sealhulgas sidusrühmade vahelise teabevahetuse hõlbustamist ning strateegiat ja liitu käsitlevat teavitustegevust. 3. Kogukonna juhitud kohaliku arengu ettevalmistamisel ja elluviimisel täidavad järgmisi ülesandeid üksnes kohalikud tegevusrühmad: (a) kohaliku arengu strateegia koostamine; (b) kohalike osalejate suutlikkuse suurendamine tegevuste väljatöötamiseks ja elluviimiseks; (c) mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse ning -kriteeriumide koostamine, mis väldib huvide konflikti ja tagab, et ükski üksik huvirühm ei kontrolli valikuotsuseid. (d) tegevuste väljavalimine; (e) eesmärkide saavutamise edenemise seire ja strateegia elluviimise hindamine;	(c) viiakse ellu strateegiate kaudu kooskõlas artikliga 75 [integreeritud territoriaalne ja linnaareng], toetades uuenduslikke elemente kohalikus kontekstis, võrgustikutööd ja koostööd teiste territoriaalsete osalejatega. 2. Fondi toetus kogukonna juhitud kohalikule arengule hõlmab: (a) suutlikkuse suurendamist ja ettevalmistavaid meetmeid, mis toetavad strateegia väljatöötamist; (b) strateegia raames valitud tegevuste ettevalmistamist ja elluviimist, sealhulgas koostöötegevusi; (c) strateegia juhtimist, seiret ja hindamist ning selle elavdamist (animatsiooni), sealhulgas sidusrühmade vahelise teabevahetuse hõlbustamist ning strateegiat ja liitu käsitlevat teavitustegevust. 3. Kogukonna juhitud kohaliku arengu ettevalmistamisel ja elluviimisel täidavad järgmisi ülesandeid üksnes kohalikud tegevusrühmad: (a) kohaliku arengu strateegia koostamine; (b) kohalike osalejate suutlikkuse suurendamine tegevuste väljatöötamiseks ja elluviimiseks; (c) mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse ning -kriteeriumide koostamine, mis väldib huvide konflikti ja tagab, et ükski üksik huvirühm ei kontrolli valikuotsuseid. (ca) projektikonkursside ettevalmistamine ja väljakuulutamine; (d) tegevuste väljavalimine;	esindajatest ning milles ükski üksik huvirühm ei kontrolli otsuste tegemist; (c) viiakse ellu strateegiate kaudu kooskõlas artikliga 75 [integreeritud territoriaalne ja linnaareng], toetades uuenduslikke elemente kohalikus kontekstis, võrgustikutööd ja koostööd teiste territoriaalsete osalejatega. 2. Fondi toetus kogukonna juhitud kohalikule arengule hõlmab: (a) suutlikkuse suurendamist ja ettevalmistavaid meetmeid, mis toetavad strateegia väljatöötamist; (b) strateegia raames valitud tegevuste ettevalmistamist ja elluviimist, sealhulgas koostöötegevusi; (c) strateegia juhtimist, seiret ja hindamist ning selle elavdamist (animatsiooni), sealhulgas sidusrühmade vahelise teabevahetuse hõlbustamist ning strateegiat ja liitu käsitlevat teavitustegevust. 3. Kogukonna juhitud kohaliku arengu ettevalmistamisel ja elluviimisel täidavad järgmisi ülesandeid üksnes kohalikud tegevusrühmad: (a) kohaliku arengu strateegia koostamine; (b) kohalike osalejate suutlikkuse suurendamine tegevuste väljatöötamiseks ja elluviimiseks; (c) mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse ning -kriteeriumide koostamine, mis väldib huvide konflikti ja tagab, et ükski üksik huvirühm ei kontrolli valikuotsuseid. (d) tegevuste väljavalimine;	rahastatavaid strateegiaid. Nõukogu ja Euroopa Parlamendi pakutud lahendus artiklites 76 ja 75 koostoimes näitab selgelt, et LEADER on osa CLLDst. Teeme ettepaneku ühendada nõukogu ettepanek (punkt 3) ja Euroopa Parlamendi oma (punkt 1), sest kohaliku tegevusrühma pädevus, nagu on osutatud nõukogu ettepaneku punkti 3 alapunktis (ca), on kohaliku arengu strateegiate elluviimisel keskse tähtsusega. Euroopa Parlamendi pakutud lahendus punktis 1 võimaldab aga luua ka linnalisi kohalikke tegevusrühmi. Seetõttu leiab ELARD, et CLLD peaks olema kõigis liikmesriikides kohustuslik ja seda tuleks rakendada kohalike tegevusrühmade kaudu. CLLD ei tohiks jääda pelgalt vabatahtlikuks territoriaalseks instrumendiks riiklikes ja piirkondlikes partnerluskavades. Kui CLLDd rakendatakse rohkem kui ühe liidu fondi kaudu, peaksid kohalikud tegevusrühmad saama ellu viia integreeritud kohaliku arengu strateegiaid, mis ühendavad eri fondide toetust.
---	---	--	---

	(f) kohaliku arengu strateegiast ja liidu rollist selle toetamisel teavitamine. 4. Kohalik tegevusrühm võib olla toetusesaaja ja viia ellu tegevusi kooskõlas strateegiaga tingimusel, et kohalik tegevusrühm tagab funktsioonide lahususe põhimõtte järgimise.	(e) eesmärkide saavutamise edenemise seire ja strateegia elluviimise hindamine; (f) kohaliku arengu strateegiast ja liidu rollist selle toetamisel teavitamine. 4. Kohalik tegevusrühm võib olla toetusesaaja ja viia ellu tegevusi kooskõlas strateegiaga tingimusel, et kohalik tegevusrühm tagab funktsioonide lahususe põhimõtte järgimise. 4a. LEADERi kohalikud tegevusrühmad võivad saada käesoleva artikli alusel toetust tegevusteks, mida ei hõlma määruse (EL) 202X/XXXX (ÜPP määrus) artikkel 18, käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.	(e) eesmärkide saavutamise edenemise seire ja strateegia elluviimise hindamine; (f) kohaliku arengu strateegiast ja liidu rollist selle toetamisel teavitamine. 4. Kohalik tegevusrühm võib olla toetusesaaja ja viia ellu tegevusi kooskõlas strateegiaga tingimusel, et kohalik tegevusrühm tagab funktsioonide lahususe põhimõtte järgimise. 4a. LEADERi kohalikud tegevusrühmad võivad saada käesoleva artikli alusel toetust tegevusteks, mida ei hõlma määruse (EL) 202X/XXXX (ÜPP määrus) artikkel 18, käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.	
Artikkel 77	1. Määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 18 osutatud LEADERi kaudu antav toetus peab vastama järgmistele nõuetele: (a) lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamine on LEADERi kohalike tegevusrühmade tegevuskulude puhul kohustuslik; (b) toetust projektidele, mida viiakse ellu kooskõlas LEADERi kohaliku arengu strateegiatega ja mis ei ületa 20 000 eurot, antakse ühekordsete maksetena ning seda võib diferentseerida objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel; (c) toetust maapiirkondades mittepõllumajandusliku tegevusega alustavatele ettevõtetele võib anda ühekordsete maksetena kuni 100 000 eurot ning seda võib diferentseerida objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel;	1. Määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 18 osutatud LEADERi kaudu antav toetus peab vastama järgmistele nõuetele: (a) lihtsustatud kuluvõimalusi võib kasutada LEADERi kohalike tegevusrühmade tegevuskulude puhul; (b) toetust tegevustele, mida viiakse ellu kooskõlas LEADERi kohaliku arengu strateegiatega ja mis ei ületa 20 000 eurot, antakse ühekordsete maksetena ning seda võib diferentseerida objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel; (c) toetust maapiirkondades mittepõllumajandusliku tegevusega alustavatele ettevõtetele võib anda ühekordsete maksetena kuni 100 000 eurot ning seda võib diferentseerida objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel;	Muudatusettepanek 441 1. Määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 18 osutatud LEADERi kaudu antav toetus peab vastama järgmistele nõuetele: (a) lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamine on LEADERi kohalike tegevusrühmade tegevuskulude puhul kohustuslik; (b) toetust projektidele, mida viiakse ellu kooskõlas LEADERi kohaliku arengu strateegiatega ja mis ei ületa 20 000 eurot, antakse ühekordsete maksetena ning seda võib diferentseerida objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel; (c) välja jäetud (d) lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamist soodustatakse LEADERi kohaliku arengu strateegiate raames elluviidavate projektide puhul.	On arusaamatu, miks Euroopa Parlamendi liikmed tegid ettepaneku jätta välja punkt (c), mis käsitleb mittepõllumajanduslike ettevõtete toetamist ühekordse maksena. Ligikaudu 90% maapiirkondades elavatest inimestest ei ole põllumajandustootjad. Kui soovime julgustada inimesi maapiirkondadesse elama jääma, peame looma neile võimalusi töötada ja oma ettevõtet alustada. Aastatel 2014–2020 andsid Poola kohalikud tegevusrühmad sellist toetust, mis aitas maapiirkondades luua ligikaudu 22 000 töökohta, peamiselt noortele ja naistele. Seetõttu on komisjoni ja nõukogu pakutud lahendus kohalike tegevusrühmade jaoks kõige sobivam.

**European Leader Association
for Rural Development**
Brussels, www.elard.eu

**POLISH
PRESIDENCY**
2025-2026

(d) lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamist soodustatakse LEADERi kohaliku arengu strateegiate raames elluviidavate projektide puhul. 2. Käesoleva artikli alusel antav toetus võib katta kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamise kulud või elluviidud tegevuste kulud või mõlema kombinatsiooni. Liikmesriigid tagavad, et tegevuste kulud vastavad käesolevas määruses asjaomaste sekkumisliikide kohta sätestatud nõuetele.	(d) lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamist soodustatakse LEADERi kohaliku arengu strateegiate raames elluviidavate projektide puhul. 2. Käesoleva artikli alusel antav toetus võib katta kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamise kulud või elluviidud tegevuste kulud või mõlema kombinatsiooni. Liikmesriigid tagavad, et tegevuste kulud vastavad käesolevas määruses asjaomaste sekkumisliikide kohta sätestatud nõuetele.	2. Käesoleva artikli alusel antav toetus võib katta kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamise kulud või elluviidud tegevuste kulud või mõlema kombinatsiooni. Liikmesriigid tagavad, et tegevuste kulud vastavad käesolevas määruses asjaomaste sekkumisliikide kohta sätestatud nõuetele.	
---	---	---	--

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse liidu ühise põllumajanduspoliitika raames antava toetuse rakendamise tingimused aastateks 2028–2034 – edaspidi „ÜPP määrus“

Art.	Euroopa Komisjoni ettepanek	Euroopa Nõukogu ettepanek Määrus, millega kehtestatakse liidu ÜPP raames antava toetuse rakendamise tingimused – eesistujariigi pakutud muudatused	Euroopa Parlamendi ettepanek I RAPORTI PROJEKT ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu ühise põllumajanduspoliitika raames antava toetuse rakendamise tingimused aastateks 2028–2034 (COM(2025)0560 – C10-0169/2025 – 2025/0241(COD))	ELARD-i kommentaarid
Artikkel 18	1. Liikmesriigid annavad LEADERile toetust LEADERi kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamiseks ja elluviimiseks määruse (EL) [...] [NRP] artiklis 76 sätestatud tingimustel ning nagu on täpsemalt kindlaks määratud nende NRP kavades. 2. Liikmesriigid toetavad LEADERit vähemalt neis maapiirkondades, kus esinevad liikmesriikide poolt NRP kavades määratletud erilised ebasoodsad tingimused.	1. Liikmesriigid annavad LEADERi raames toetust LEADERi kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamiseks ja elluviimiseks määruse (EL) [...] [NRP] artiklites 76 ja 77 sätestatud tingimustel ning nagu on täpsemalt kindlaks määratud nende NRP kavades. 2. Liikmesriigid toetavad LEADERit maapiirkondades, kus keskendudes maapiirkondadele, kus esinevad	Muudatusettepanek 116–119 1. Liikmesriigid annavad LEADERile toetust [vähemalt 5%] ulatuses maaelu arenguks ette nähtud kogusummast, nagu on sätestatud määruse (EL) [...] [NRP] artikli 10 lõike 2 punktis (ii) ja millele on osutatud määruse (EL) [...] [NRP] artikli 35 lõikes 4a, et valmistada ette ja viia ellu LEADERi kohaliku arengu strateegiaid määruse (EL) [...] [NRP]	ELARD-ina toetame Euroopa Parlamendi pakutud lahendust. Esiteks seetõttu, et nagu eespool mainitud, kehtestatakse artikli 18 punktiga 1 sihtotstarbeline kaitse (ring-fencing). Samas leiame, et LEADERile eraldatav summa peaks olema võrreldav praeguse programmiperioodi omaga. Oleme teadlikud geopoliitilisest olukorrast tulenevatest uutest väljakutsetest, mistõttu juhul, kui selle suurendamine ÜPP raames ei ole võimalik,

www.elard.eu

	3. Liikmesriigid annavad LEADERi kaudu toetust kohalike tegevusrühmade elluviidavatele projektidele, mis hõlmavad alustavaid ettevõtteid, lisandväärtuse loomise suutlikkust töötlemisel, põllumajandustegevuse mitmekesistamist, sealhulgas agroturismi, põllumajandustoodete otsemüüki ja innovatsiooni. 4. LEADERist antav toetus keskendub maaelu arengu valdkondadele, mis loovad lisandväärtust põllumajandustootjatele ja metsaomanikele, näiteks maapiirkondade sotsiaalne, keskkonnavaline, digitaalne ja majanduslik ümberkujundamine, maaelanike heaolu parandamine ning sotsiaalse kapitali tugevdamine.	liikmesriikide poolt nende NRP kavades kindlaks määratud erilised ebasoodsad tingimused. 3. Liikmesriigid annavad LEADERi raames toetust sellistele projektidele nagu maapiirkondades alustavad ettevõtteid, töötlemine põllumajandusettevõttes, põllumajandustegevuse mitmekesistamine, sealhulgas agroturism, põllumajandustoodete otsemüük, innovatsioon ja digitaliseerimine. 4. LEADERi raames antav toetus keskendub projektidele, millel on lisandväärtus maakogukondadele, põllumajandustootjatele ja metsaomanikele, näiteks maapiirkondade sotsiaalne, keskkonnavaline, digitaalne ja majanduslik üleminek, soolise võrdõiguslikkuse ja sotsiaalse kaasatuse edendamine, maaelanike heaolu parandamine ning sotsiaalse kapitali tugevdamine.	artiklis 76 sätestatud tingimustel ning nagu on täpsemalt kindlaks määratud nende NRP kavades. 2. Liikmesriigid toetavad LEADERit vähemalt neis maapiirkondades, mille liikmesriigid on NRP kavades kindlaks määranud. 3. Liikmesriigid annavad LEADERi raames toetust projektidele, mille on välja valinud kohalikud tegevusrühmad ja mida viiakse ellu alustavate ettevõtete osalusel, samuti alustavate ettevõtete puhul suutlikkuse suurendamiseks eesmärgiga luua töötlemise kaudu lisandväärtust, põllumajandustegevuse mitmekesistamiseks, sealhulgas agroturismiks, põllumajandustoodete otsemüügiks ja innovatsiooniks, ning kõigile projektidele, mis aitavad kaasa kohaliku kogukonna aktiveerimisele. 4. LEADERist antav toetus keskendub maaelu arengu valdkondadele, mis loovad lisandväärtust maakogukondadele ja milles põllumajandustootjatel ja metsaomanikel on keskne roll, näiteks maapiirkondade sotsiaalne, keskkonnavaline, digitaalne ja majanduslik ümberkujundamine, maaelanike heaolu parandamine, sotsiaalse kapitali tugevdamine, esmatasandi teenuste osutamine ja üldiste elutingimuste parandamine, võttes arvesse naiste vajadusi.	tuleks kaaluda kohustusliku CLLD ja sihtotstarbelise kaitse kehtestamist. Teiseks, erinevalt komisjoni ja nõukogu ettepanekutest ei piiratud Euroopa Parlamendi ettepanekus LEADERi rakendamist üksnes eriliste ebasoodsate tingimustega maapiirkondadega, vt punkt (2). Ja kolmandaks on Euroopa Parlamendi ettepaneku kohaselt kohalike tegevusrühmade antava toetuse ulatus laiem kui kahes teises ettepanekus. ELARD toetab kindlalt selle lähenemisviisi säilitamist lõplikus määruses. LEADERit ei tohiks piirata maapiirkondadega, mis on määratletud eriliste ebasoodsate tingimustega aladena, sest see võib taandada LEADERi kompensatsioonivahendiks, selle asemel et säilitada selle roll alt üles suunatud ja paigapõhise territoriaalse arengu instrumendina, mis on kättesaadav maakogukondadele.
--	--	---	--	--

**European Leader Association
for Rural Development**
Brussels, www.elard.eu

**POLISH
PRESIDENCY**
2025-2026

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse fondi osana Euroopa Regionaalarengu Fond, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö (Interreg) jaoks, ning Ühtekuuluvusfond – edaspidi „ERFi ja Ühtekuuluvusfondi määrus“

Art.	Euroopa Komisjoni ettepanek	Euroopa Nõukogu ettepanek	Euroopa Parlamendi ettepanek	ELARD-i kommentaarid
		Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse määruses (EL) [...] [NRP] sätestatud fondi osana Euroopa Regionaalarengu Fond, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö (Interreg) jaoks, ning Ühtekuuluvusfond ja kehtestatakse liidu regionaalarengu toetuse rakendamise tingimused aastateks 2028–2034 – <i>osaline üldine lähenemisviis</i>	I RAPORTI PROJEKT ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse määruses (EL) [NRP] sätestatud fondi osana Euroopa Regionaalarengu Fond, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö (Interreg) jaoks, ning Ühtekuuluvusfond ja kehtestatakse liidu regionaalarengu toetuse rakendamise tingimused aastateks 2028–2034 (COM(2025)0552 – C10-168/2025 – 2025/0238(COD))	
Artikkel 4 (1.a) uus			Muudatusettepanek 22 1a. Liikmesriigid ja piirkonnad esitavad vajaduse korral oma riiklikes ja piirkondlikes partnerluskavades integreeritud lähenemisviisi demograafiliste väljakutsete või käesolevas lõikes osutatud piirkondade ja alade erivajaduste käsitlemiseks kooskõlas määruse (EL) [NRP määrus] artiklitega 74–76c [territoriaalse ja kohaliku koostöö algatused, integreeritud territoriaalne ja kestlik linnaareng, CLLD, paigapõhise innovatsiooni ja aruka spetsialiseerumise strateegiate toetamine, territoriaalsed õiglase ülemineku strateegiad, energiakogukondade toetamine].	Kõigepealt tuleb rõhutada, et komisjoni ja nõukogu pakutud sätete kohaselt saavad ühtekuuluvuspoliitika fondide toetusest kasu peamiselt linnad ja nende äärelinnad. See kohustab liikmesriike rakendama ühtekuuluvuspoliitika raames üksnes integreeritud territoriaalseid instrumente. Seda illustreerib kõige paremini Euroopa Komisjoni aruanne „EUROOPA REGIONAALARENGU FONDI JA ÜHTEKUULUVUSFONDI JÄRELHINDAMINE“. Tasub meelde tuletada, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174 on sätestatud:
Artikkel 4 (1b) uus			Muudatusettepanek 23 1b. Lõikes 1a osutatud integreeritud lähenemisviis võib hõlmata järgmist:	„Selleks et edendada oma igakülgset harmoonilist arengut, töötab liit välja ja teostab meetmeid, mis tugevdavad tema majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

www.elard.eu

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

POLISH
PRESIDENCY
2025-2026

			(a) kohustus eraldada selleks otstarbeks sihtotstarbelist rahastust; (b) eraldi peatükid riiklikus ja piirkondlikus partnerluskavas; (c) integreeritud territoriaalsed investeeringud ja kogukonna juhitud kohaliku arengu meetmed; (d) sihipärased meetmed, mille eesmärk on tugevdada territoriaalset vastupanuvõimet, ligipääsetavust, majanduse mitmekesistamist ja õigust jääda paiksiks kõigis piirkondades.	<i>Iseäranis taotleb liit eri regioonide arengutaseme ühtlustamist ning mahajäämuse vähendamist kõige ebasoodsamates piirkondades.</i> Asjaomaste regioonide hulgas pööratakse erilist tähelepanu maapiirkondadele, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele ning regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele ning saartele, piiriülestele ja mäestikualadele.
Artikkel 5	Oma territoriaalse arengu raames toetavad liikmesriigid integreeritud linnaarengu strateegiaid, mis keskenduvad kestlikule arengule ning käsitlevad keskkonna-, energia- ja kliimaprobleeme, eelkõige õiglast üleminekut puhtale, kliimanetraalsele ja vastupanuvõimelisele majandusele aastaks 2050, pöörates erilist tähelepanu eluasemele, vaesusele, kultuuripärandile ning digitehnoloogia potentsiaali rakendamisele innovatsiooni ja energiatõhususe eesmärgil, funktsionaalsete linnapiirkondade arengu toetamisele ning linna- ja maapiirkondade seoste toetamisele.	Vastavalt määruse (EL) [NRP] artiklile 75 toetavad liikmesriigid oma territoriaalse arengu raames integreeritud linnaarengu strateegiaid, mis keskenduvad kestlikule arengule ning käsitlevad keskkonna-, energia- ja kliimaprobleeme, eelkõige õiglast üleminekut puhtale, kliimanetraalsele ja vastupanuvõimelisele majandusele aastaks 2050, käsitledes vajaduse korral linnalist liikuvust, eluaset, vaesust, vastupanuvõimet ja elanikkonnakaitset, ebasoodsas olukorras olevaid linnakogukondi, tervishoidu ja avalike teenuste kättesaadavust, kultuuripärandit ning digitehnoloogia potentsiaali rakendamist innovatsiooni ja energiatõhususe eesmärgil, funktsionaalsete linnapiirkondade arengu toetamist ning linna- ja maapiirkondade seoste toetamist. Selliste strateegiate kavandamine ja elluviimine peab jääma	Muudatusettepanek 24 välja jäetud	Seetõttu toetab ELARD Euroopa Parlamendi esitatud ettepanekuid, kuna need ei kohusta üksnes kasutama nii integreeritud territoriaalseid investeeringuid (ITI) kui ka CLLDd, vaid tagavad ka selle, et vähemalt 10% ERFi ja ühtekuuluvuspoliitika vahenditest eraldatakse maaelu arenguks. Tasub kaaluda, kas see protsent peaks olema suurem, arvestades, et ligi 30% ELi kodanikest elab maapiirkondades. Lisaks peaks praegust olukorda ja geopoliitilisi pingeid arvestades olema esmatähtis demokraatia ja Euroopa väärtuste säilitamine, mis on üks komisjoni prioriteete. Seetõttu ei tohiks EL keskenduda üksnes maaelu arengu eelarve kindlustamisele, vaid eelkõige selliste vahendite ja instrumentide kasutamisele, mis tagavad selle eesmärgi saavutamise kõige paremini.

		paindlikuks ja proportsionaalseks, võttes arvesse iga liikmesriigi haldussuutlikkust ja territoriaalseid eripärasid.		CLLD ei ole üksnes kohaliku arengu instrument, vaid ka praktiline vahend demokraatia tugevdamiseks ja kaitsmiseks kohalikul tasandil. Kaasates elanikke, ühiskondlikke organisatsioone, kohalikke omavalitsusi ja majanduspartnereid tegelikult vajaduste väljaselgitamise, tegevuste kavandamise ja arengusuundade üle kaasotsustamise protsessi, tugevdab CLLD usaldust avalike institutsioonide vastu, kujundab dialoogi ja jagatud vastutuse kultuuri ning aitab vältida sotsiaalse ja territoriaalse tõrjutuse tunnet.
Artikkel 5a uus			Muudatusettepanek 25 1. ERF ja Ühtekuuluvusfond võivad käesoleva määruse raames toetada integreeritud territoriaalset arengut. 2. Liikmesriigid rakendavad ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavat integreeritud territoriaalset arengut üksnes territoriaalsete või kohaliku arengu strateegiate kaudu ühes järgmistest vormidest: (a) integreeritud territoriaalsed investeeringud; (b) kogukonna juhitud kohalik areng või (c) muu territoriaalne vahend, millega toetatakse liikmesriigi kavandatud algatusi. Kui territoriaalseid või kohaliku arengu strateegiaid rakendatakse rohkem kui ühe fondi raames, tagab liikmesriik asjaomaste fondide vahelise sidususe ja koordineerimise 3. ERFi ja Ühtekuuluvusfondi raames antav territoriaalse arengu toetus põhineb integreeritud territoriaalse arengu strateegiatel, mis hõlmavad kõiki territooriumitüüpe, pöörates erilist tähelepanu ELi toimimise lepingu artikli 174 lõikes 3 osutatud piirkondadele ja aladele ning muudele territooriumidele, mis seisavad silmitsi eriliste arenguprobleemide või -võimalustega, sealhulgas linna- ja rannikupiirkondadele. Esimeses lõigus osutatud integreeritud territoriaalse arengu strateegiad võivad	Praeguses geopoliitilises olukorras, kus ühiskonna vastupanuvõime, kodanike usaldus institutsioonide vastu ja kohalike kogukondade koostöövõime on eriti olulised, tuleks CLLD kohustuslikku rakendamist kogu riigis pidada oluliseks lahenduseks mitte üksnes arengupoliitika seisukohast, vaid ka liikmesriikide, ELi ja ühiskonna demokraatliku vastupanuvõime tugevdamise vaatenurgast. 10% ühtekuuluvuspoliitika vahenditest maaelu arenguks eraldamine on hea suund, kuid tuleks astuda veel üks samm ning näha nendes määrustes ette omamoodi vahendite eraldamine CLLD/LEADERi jaoks ja kehtestada liikmesriikidele stiimulid CLLD kasutamiseks, võttes eeskuju NRPP määruse artikli 35 uue lõike 4a punkti (b) sätetest (muudatusettepanek 248) I RAPORTI PROJEKTIS ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja

		hõlmata kestliku linnaarengu strateegiaid, aruka spetsialiseerumise strateegiaid, territoriaalseid õiglase ülemineku strateegiaid, dekarboniseerimisstrateegiaid või mis tahes muid strateegiaid, mille eesmärk on edendada liidu vahendite toel välja töötatud territoriaalset või linnaarengut, võttes vajaduse korral arvesse funktsionaalse ala ja paigapõhist lähenemisviisi ning tuginedes vajaduse korral ELi linnade tegevuskava ja territoriaalse tegevuskava 2030 põhimõtetele ja prioriteetidele. Vastavad vahe-eesmärgid ja sihid kehtestatakse riiklikes ja piirkondlikes partnerluskavades kooskõlas määrusega (EL) .../... [NRPP määrus]. 4. Liikmesriigid toetavad integreeritud kestliku linnaarengu strateegiaid, mis keskenduvad kestlikule arengule ning käsitlevad keskkonna-, energia-, kliima-, demograafilisi ja sotsiaalseid probleeme, eelkõige õiglast üleminekut puhtale, kliimaneutraalsele, vastupanuvõimelisele ja konkurentsivõimelisele majandusele aastaks 2050. Nendes strateegiates pööratakse erilist tähelepanu taskukohasele ja kestlikule eluasemele, vaesusele, kultuuripärandile, digitehnoloogia kasutamisele innovatsiooni ja energiatõhususe eesmärgil, funktsionaalsete linnapiirkondade arengule ning linna- ja maapiirkondade seoste tugevdamisele. 5. Integreeritud territoriaalse arengu ja kestliku linnaarengu strateegiad: (a) aitavad saavutada käesoleva määruse artiklis 2 sätestatud üld- ja erieesmärgid;	merenduse, jõukuse ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (COM(2025)0565 – C10-0179/2025 – 2025/0240(COD)) Mitmest fondist rahastatava CLLD rakendamisega peaksid kaasnema lihtsustatud ja ühtlustatud juhtimis-, rahastamiskõlblikkuse, aruandlus- ja auditikorrad, vältides fondide vahelist tarbetut dubleerimist.
--	--	--	--

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

POLISH
PRESIDENCY
2025-2026

		(b) määravad kindlaks strateegiaga hõlmatud geograafilise ala ja elanikkonna; (c) esitavad asjaomaste arenguvajaduste ja -probleemide analüüsi, sealhulgas majanduslikud, sotsiaalsed, keskkonnavalased ja demograafilised seosed, ning nende käsitlemise integreeritud lähenemisviisi kirjelduse; (d) sätestavad peamised eesmärgid, vaheeesmärgid ja mõõdetavad sihid, mis on kooskõlas riikliku ja piirkondliku partnerluskavaga; (e) sätestavad partnerite tulemusliku kaasamise strateegia ettevalmistamisse ja elluviimisse. 6. Lõike 2 punkti (a) või (c) kohaselt rakendatavad territoriaalsed strateegiad kuuluvad asjaomaste territoriaalsete, kohalike või linnaasutuste või -organite vastutusalasse. Selliste strateegiate alusena võib kasutada hõlmatud alasid käsitlevaid olemasolevaid strateegiadokumente, kui need vastavad lõikes 5 sätestatud nõuetele. Kui toetatavate tegevuste loetelu ei ole territoriaalsesse strateegiasse lisatud, valivad asjaomased territoriaalsed, kohalikud või linnaasutused või -organid tegevused välja ja osalevad nende väljavalimises. 7. Käesoleva artikli kohaste strateegiate ettevalmistamisel teevad asjaomased territoriaalsed, kohalikud või linnaasutused või -organid koostööd asjaomase korraldusasutuse või -asutustega, et määrata kindlaks riikliku ja piirkondliku partnerluskava asjaomase peatüki alusel toetatavate	
--	--	---	--

			tegevuste ulatus. Väljavalitud tegevused peavad olema kooskõlas territoriaalse strateegiaga ja aitama kaasa kavas kehtestatud vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamisele. 8. Kui territoriaalne, kohalik või linnaasutus või -organ täidab korraldusasutuse vastutusalasse kuuluvaid ülesandeid, mis ei ole tegevuste väljavalimine, määrab korraldusasutus selle asutuse või organi vahendusasutuseks kooskõlas määruse (EL) .../... [NRPP määrus] artikli 49 lõikega 4. 9. Kui lõikes 6 osutatud territoriaalne strateegia hõlmab investeeringuid, mida toetatakse rohkem kui ühest fondist või käesoleva määruse rohkem kui ühe erieesmärgi raames, võib meetmeid ellu viia integreeritud territoriaalse investeeringuna. Kui integreeritud territoriaalsesse investeeringusse panustab rohkem kui üks fond, kehtestavad asjaomased korraldusasutused kirjaliku koordineerimiskorra, et tagada sidusus tegevuste väljavalimisel, rahastamiskõlblikkuse reeglite kohaldamisel ja aruandluses. 10. Käesoleva artikli kohaselt rakendatavad strateegiad valib välja asjaomane korraldusasutus või -asutused, sealhulgas ettevalmistava toetuse osas. 11. Vähemalt 13% igale liikmesriigile eraldatud ERFi koguvahenditest, välja arvatud tehniline abi, eraldatakse	
--	--	--	--	--

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

POLISH
PRESIDENCY
2025-2026

			integreeritud territoriaalse ja kestliku linnaarengu strateegiatele, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevate linnapiirkondade uuendamisele, integreeritud linnaarengule ja kestlikule linnalisele liikuvusele, Euroopa linnaalgatustele ja URBACTi projektidele ning linnalise kaasatusega seotud kohalikele teenustele. Riikliku ja piirkondliku partnerluskava asjaomastes peatükkides esitatakse selleks otstarbeks kavandatud summad. 12. Toetust võib anda käesoleva artikli kohaselt rakendatavate strateegiate ettevalmistamiseks ja kavandamiseks. 13. Erilist tähelepanu pööratakse linna- ja maapiirkondade seoste tugevdamisele, territoriaalsele ligipääsetavusele, funktsionaalsele territoriaalsele koostööle ja tasakaalustatud territoriaalsele arengule kõigis piirkonnakategooriates.	
Artikkel 5d uus			Muudatusettepanek 28 1. Liikmesriigid eraldavad maaelu arenguks vähemalt 10% oma ERFi ja vajaduse korral Ühtekuuluvusfondi koguvahenditest, välja arvatud tehniline abi. Liikmesriikide puhul, kellel on õigus saada toetust Ühtekuuluvusfondist, arvutatakse esimeses lõigus osutatud miinimumeraldis ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kombineeritud koguvahendite alusel, välja arvatud tehniline abi, ning seda ei kohaldata iga fondi suhtes eraldi.	

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

POLISH
PRESIDENCY
2025-2026

			2. Lõike 1 kohane maaelu arengu toetus hõlmab eelkõige järgmist: (a) kestlik maapiirkondade taristu, sealhulgas transport, energiavarustus, veevarustus ja kanalisatsioon ning jäätmekäitlus; (b) maapiirkondade ühenduvus, sealhulgas lairiba- ja digitaristu; (c) maapiirkondade majanduse mitmekesistamine, konkurentsivõime ja vastupanuvõime, sealhulgas kohalike ettevõtete, innovatsiooni ja töökohtade loomise toetamine; (d) juurdepääs maapiirkondade teenustega seotud esmatähtsale taristule, sealhulgas tervishoid, haridus, lastehoid ja sotsiaalteenused; (e) sotsiaalne kaasatus ja kogukonna areng maapiirkondades; (f) rahvastiku vähenemise käsitlemine, sealhulgas meetmed maapiirkondade atraktiivsuse toetamiseks ning elanike ja töötajate hoidmiseks ja ligimeelitamiseks; (g) kestlik turism ja kultuuripärand maapiirkondades. 3. Käesoleva artikli lõike 1 kohane Ühtekuuluvusfondi toetus maaelu arenguks peab olema kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 177 teise lõiguga.	
--	--	--	--	--

